

Силабус курсу:

Екологічна епідеміологія

Ступінь вищої освіти:	магістр
Спеціальність:	101 – Екологія
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	3
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

к.б.н., доц., Блінова Наталія Костянтинівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри хімічної інженерії та екології

посада

blinovan.k@ukr.net

електронна адреса

+38-099 748 40 45

телефон

Skype: -----

месенджер

405 ЛК, за розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Екологічна епідеміологія є міждисциплінарним науковим напрямком медико-біологічних та екологічних знань, який покликаний формувати систему уявлень про закономірності впливу комплексу природних та соціально-економічних факторів навколишнього середовища на населення:

- на виникнення та розповсюдження інфекційних та неінфекційних (екологічних) масових хвороб, епідемій та пандемій людини;
- на виявлення негативних наслідків зміни клімату на здоров'я;
- на виявлення найбільш інформативних індикаторів, маркерів наслідків негативного впливу забруднення середовища на здоров'я населення.

Результати навчання:

Здатність:

- виявляти кількісні та якісні залежності між інтенсивністю впливу біологічних, хімічних, фізичних небезпечних чинників та показниками стану здоров'я населення;
- оцінювати та враховувати адаптивні, компенсаторні можливості організму людини при розробці та обґрунтуванні заходів по попередженню їх негативного впливу;
- використовувати та інтерпретувати результати досліджень методами біоіндикації та біотестування.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення з біології, екології людини, неорганічної та органічної хімії, основи мікробіології та хімії води.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуває наступних компетентностей:

Здатність:

- оцінювати ступінь та наслідки негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на здоров'я людини;
- об'єктивно оцінювати, ефективно попереджувати й вирішувати еколого-епідемічні ситуації.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Предмет дисципліни екологічної епідеміології	2/0/2	Цілі і завдання екологічної епідеміології. Зв'язок з іншими науковими дисциплінами. Основні поняття епідеміології. Історія розвитку наукового напрямку «екологічної епідеміології».	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2.	Екологічна епідеміологія як частина екологічної політики держави, санітарно-епідемічного благополуччя населення.	2/0/2	Нормативно-правова база, яка регламентує діяльність в сфері санітарно-епідемічного благополуччя населення. Конституція України, ЗУ «Про санітарно-епідемічного благополуччя населення», підзаконні нормативні акти.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3.	Фактори навколишнього середовища та їх вплив на людину	2/0/2	Класифікація екологічних факторів. Вплив природних та антропогенних факторів на людину.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
4.	Методи досліджень екологічної епідеміології.	2/0/2	Особливості використання статистичних методів в екологічній епідеміології.	Участь в обговоренні

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Основні показники здоров'я населення. Метод «випадок-контроль» Інші типи досліджень.	Тести Індивідуальні завдання
5.	Біомоніторинг як складова частина еколого-епідеміологічних досліджень.	2/0/2	Методи біотестування та біоіндикації. Аналіз окремих методів біоіндикації водного та повітряного середовища.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
6.	Епідемічний процес та закономірності його розвитку.	2/0/2	Основи вчення про епідемічний процес. Соціально-екологічна концепція інфекційного процесу. Поняття епідемії, пандемії.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
7.	Екологічна епідеміологія інфекційних та паразитарних хвороб.	2/0/2	Механізми передачі збудника інфекційної (паразитарної) хвороби. Організми, переносники захворювань. Поняття про «антропонози», «зоонози». Вчення про природну очаговість інфекційних хвороб.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
8.	Екологічна епідеміологія неінфекційних хвороб.	2/0/2	Особливості епідеміологічного процесу неінфекційної природи. Антропоекологічна система як основа епідеміологічного процесу. Екологічно обумовлені захворювання і інші порушення здоров'я населення. Епідеміологічні аспекти урбанізації.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
9.	Вплив екологічних чинників на епідеміологічний процес.	2/0/2	Епідеміологічні ефекти при спільній дії факторів середовища.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
10.	Екологічно обумовлені зміни здоров'я населення.	2/0/2	Трансформуючі агенти біосфери. Мутагенез, канцерогенез, тератогенез, ембріотоксична дія. Злоякісні новоутворення, порушення ендокринної, репродуктивної системи.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
11.	Загальні принципи санітарно-гігієнічної оцінки якості навколишнього середовища..	2/0/2	Санітарно-гігієнічна оцінка якості повітряного середовища, ґрунту, питної води, продуктів харчування. Гранично-допустима концентрація (ГДК). Методи обґрунтування ГДК.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
12.	Вплив хімічних та факторів на стан здоров'я населення.	2/0/2	Характеристика окремих груп токсикантів. Газоподібні неорганічні сполуки: оксиди сірки, вуглецю, азоту, хлору. Токсикологічна характеристика важких металів. Отрутохімікати, що використовують в сільському господарстві.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
13.	Вплив фізичних факторів на стан здоров'я населення.	2/0/2	Загальна характеристика фізичних факторів небезпечних для людини Вплив іонізуючого випромінювання. Акустичні впливи на людину. Електромагнітні поля та випромінювання.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
14.	Протиепідемічні заходи.	2/0/2	Попередження еколого-епідемічних ситуацій. Оцінка інформативності індикаторів негативних наслідків впливу забруднень навколишнього середовища на здоров'я населення.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. Епідеміологія (навчальний посібник для підготовки до практичних занять). / Б.М.Дикий, Т.О.Нікіфорова – Івано-Франківськ: Видавництво Івано-Франківського державного медичного університету, 2006. – 196 с
2. Микитюк О.М., Злотін О.З., Бровдій В.М. Екологія людини. - Харків: ХДПУ. - 2000. - 207с.
3. Залеський І.І., Клименко М.О. Екологія людини. – К: Академія, 2005 – 324с.
4. Некос В.Ю., Максименко Н.В., Владимірова О.Г. та ін. Нормування антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2007. – 268 с.
5. Экологическая эпидемиология и оценка риска: учебник / В.В. Стрельников, И.В. Хмара, В.Г. Живчи-ков. – Краснодар : Издательский Дом – Юг, 2012. – 320 с.
6. Ревич, Б.А. Экологическая эпидемиология / Б.А.Ревич, С.Л. Авалиани, Г.И. Тихонова. -М.: Издательский центр «Академия», 2004. 384 с.
7. Каплин В.Г. Основы экотоксикологии. – М: Колос, 2006, 232с.
8. Блінова Н.К., Мохонько В.І., Саломашина С.О., Суворін О.В. Екологічна стандартизація і сертифікація - Навч. посібник. - Луганськ: Вид-во Східноукраїнського нац. ун-ту, 2009. -149 с.
9. Екологія і закон. Екологічне законодавство України. Кн.1,2. - Київ, Юрінком Інтер, 1998.
10. Малишко М.І. Екологічне право України . – Київ: Юридична книга, 2001. –391с
11. Экология города. Учебник. / Под ред. Стольберга Ф.В.- К:Либра, 2000, 464с.
12. Беспамятнов Г.П., Кротов Ю.А. Предельно-допустимые концентрации химических веществ в окружающей среде. - Л., Химия, 1985. – 528 с.
13. Грушко Я.М. Вредные неорганические соединения в промышленных выбросах в атмосферу. – Л., Химия, 1987. – 191 с.
14. Фомин Г.С. Вода. Контроль химической, бактериальной и радиационной безопасности по международным стандартам. Энциклопедический справочник. – М:ВНИИСтандарт Протектор, – 2000, 848с.
15. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991р.
16. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» від 16 жовтня 1992 року №2707-ХІІ.
17. Постанова КМ України від 29 листопада 2001р № 1958 «Про затвердження переліку найбільш поширених і небезпечних забруднюючих речовин, викиди яких в атмосферне повітря підлягають регулюванню».
18. Водний кодекс України від 06.06.1995р. №213/95-ВР.
19. Земельний кодекс України № 2768 - ІІІ від 25.10.01.

Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни «Екологія людини» для здобувачів вищої освіти спеціальності 101 «Екологія» / Уклад.: Н.К. Блінова– Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. – 117с.
2. Конспект лекцій з дисципліни «Нормування антропогенного навантаження на природне середовище» (для студентів спеціальності 101 «Екологія» денної і заочної форми навчання) / Укладачі Н.К. Блінова, В.І. Мохонько – Северодонецьк: вид. СНУ ім. В. Даля, 2017. – 131 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Тести	25
Індивідуальні завдання	25
Залік	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.